

Dr. APJ Abdul Kalam Government College, Silvassa

Department of Gujarati

POs, PSOs, COs for BA in Gujarati

પાઠ્યક્રમના હેતુઓ-

- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રમુખ કવિઓ નરસિંહ મહેતા, મીરાં, અખો, નાકર, શામળ અને ભાલણના જન્મ-ઉછેર અને ઘડતરથી પરિચિત મેળવશે.
- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના સ્વરૂપો જેવા કે રાસ, પદ, કાફી, પદ્યવાર્તા, ચાબખાથી પરિચિત થશે.
- વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષાના ઉદભવ-વિકાસના પરિબળોથી વિશે જાણકારી મેળવશે.
- વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષાના વિવિધ તબક્કાઓથી માહિતગાર થશે.
- વિદ્યાર્થીઓ ભાષા-વ્યાકરણના વિવિધ અંગો વિશે જાણકારી મેળવશે.
- વિદ્યાર્થીઓ અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના પદ્ય સ્વરૂપો વિષે માહિતી મેળવશે.
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના પરિબળો અને લક્ષણોથી વિદ્યાર્થીઓ માહિતગાર બનશે
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ સર્જકો અને સર્જન વિશે વિદ્યાર્થીઓ માહિતગાર બનશે
- વિદ્યાર્થીઓને ગાંધીયુગના મહત્વના ગ્રંથકારો વિશે પરિચય મળશે
- વિદ્યાર્થીઓ ભાષા-વ્યાકરણના વિવિધ અંગો વિશે જાણકારી મેળવશે.
- વિદ્યાર્થીઓ ભાષા-વ્યાકરણના વિવિધ અંગો વિશે જાણકારી મેળવશે.
- જોડણી, પર્યાયવાચક શબ્દો, વિરોધી શબ્દોથી પરિચય મેળવશે. અને સાહિત્ય અભ્યાસમાં એનો ઉપયોગ કરતાં શીખશે.

-વિદ્યાર્થીઓ ભાષાકૌશલ પ્રાપ્ત કરશે.

પાઠ્યક્રમના વિશેષ હેતુઓ-

-ગુજરાતી ભાષાસાહિત્યના સર્જકો અને સર્જન વિશે પરિચય મેળવશે.

-ભાષાસાહિત્યની કૃતિઓની સમજને પોતાના અંગત જીવનમાં સર્વાંગી વિકાસ માટે ઉતારશે.

-ભાષાનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરશે.

-વિદ્યાર્થીઓ ભાષાસાહિત્યની માહિતીને સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા પાસ કરવામાં ઉપયોગ લેશે.

-વિદ્યાર્થીઓ ભાષાસાહિત્યની સમજથી સામાજિક સજ્જતા કેળવશે.

વિવિધ પેપરનું હેતુ.

સેમ.	પેપર કોડ	પેપર નામ	હેતુઓ
૧	Core(CC)૧૦૧	પદ્ય-કવિ પ્રેમાનંદ રચિત 'કુંવરબાઈનું મામેરું' સં. કે.બી. વ્યાસ અને અન્ય	-આખ્યાન સાહિત્ય સ્વરૂપથી પરિચય કેળવશે. - પ્રેમાનંદનાં જીવન અને કવનની માહિતી જાણશે. - ભક્ત અને ભગવાન વચ્ચેના સંબંધ જાણશે. - જોડણી,પર્યાયવાચક શબ્દો, વિરોધી શબ્દોથી પરિચય મેળવશે.અને સાહિત્ય અભ્યાસમાં એનો ઉપયોગ કરતાં શીખશે.
૧	Core(CC)૧૦૨	ગદ્ય- આગન્ટુક- ધીરુબહેન પટેલ	-વિદ્યાર્થીઓ અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના લઘુસ્વરૂપ વિશે પરિચય મેળવશે. -વિદ્યાર્થીઓ સર્જક-કૃતિ વિશે પરિચય પ્રાપ્ત કરશે. -ગુજરાતી ભાષાની ભાષાગત અને વ્યાકરણગત વિધાઓનું શિક્ષણ મેળવશે.
૨	Core(CC)૧૧૧	પદ્ય- ;પ્રિયકાન્ત મણિયારનાં કાવ્યો- સં. ચંદ્રકાન્ત શેઠ	-ઊર્મિકાવ્ય સાહિત્ય સ્વરૂપ જાણશે. -ઊર્મિકાવ્યનાં ઉદભવ અને વિકાસને જાણશે. -ઊર્મિકાવ્યનાં વિકાસમાં ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રમુખ કવિઓનો પરિચય કેળવશે. પ્રિયકાન્ત મણિયારનાં જીવન અને કવનથી અવગત થશે.

			-સાહિત્ય કૃતિ (કાવ્ય)માં છંદ અને અલંકાર કૃતિને સાચા અર્થમાં કાવ્યાત્મક બનાવે એ સમજશે. -છંદ અને અલંકાર ને વિગતે સમજશે.
૨	Core(CC)૧૧૨	ગદ્ય-સમયદ્વીપ – ભગવતીકુમાર શર્મા	-વિદ્યાર્થીઓ અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્ય સ્વરૂપ નવલકથા વિશે પરિચય મેળવશે. -વિદ્યાર્થીઓ સર્જક-કૃતિ વિશે પરિચય પ્રાપ્ત કરશે. - વિદ્યાર્થીઓ અહેવાલ લેખન અને અરજી લેખન શીખશે.
૩	Core-૨૦૧	સાહિત્યસ્વરૂપનો અભ્યાસ- નિબંધ 'નિરાવૃત્ત' -પ્રવીણ દરજી	-વિદ્યાર્થીઓ અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્ય સ્વરૂપ નિબંધ વિશે જાણકારી મેળવશે. -વિદ્યાર્થીઓ નિબંધકાર અને કૃતિ વિશે જાણકારી મેળવશે. -વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્યિક નિબંધો વિશે પરિચય મેળવશે.
૩	Core-૨૦૨	ગ્રંથકારનો અભ્યાસ- સુન્દરમ્ કેટલાંક કાવ્યો'-સુન્દરમ્ (સં. નિરંજન ભગત) કેટલીક વાર્તાઓ- સુન્દરમ્ (સં. સુરેશ દલાલ)	-વિદ્યાર્થીઓને ગાંધીયુગના મહત્વના સર્જક સુન્દરમનો પરિચય મળશે. - આ સર્જકની કવિતાઓ અને વાર્તાઓથી પરિચિત થશે. -વાર્તાકાર અને કવિ તરીકેના વિશેષો પ્રાપ્ત થશે.
૩	Core-૨૦૩	મધ્યકાલીનગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભાગ-૧	- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રમુખ લક્ષણોથી અને પરિબળોથી પરિચિત થશે. - જૈન અને જૈનેતર સાહિત્યના સર્જક અને તેમની કૃતિઓનો પરિચય મેળવશે.

			<p>- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રમુખ કવિઓ નરસિંહ મહેતા, મીરાં અને ભાલણના જન્મ-ઉછેર અને ઘડતરથી પરિચિત મેળવશે.</p> <p>- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના સ્વરૂપો જેવા કે રાસ, પદ, કાફી, ચાબખાથી પરિચિત થશે.</p>
૪	Core-૨૧૧	સાહિત્ય સ્વરૂપનો અભ્યાસ-એકાંકી (ગુજરાતી પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ, સં. ચંદ્રવદન મહેતા)	<p>-વિદ્યાર્થીઓ અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્ય સ્વરૂપ-એકાંકી વિશે જાણકારી મેળવશે.</p> <p>-વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસક્રમના એકાંકીકાર અને એકાંકી વિશે જાણકારી મેળવશે.</p>
૪	Core-૨૧૨	ગ્રંથકારનો અભ્યાસ- ઉમાશંકર જોશી ૧. ગોષ્ઠી ૨.ઉમાશંકર જોશીની વાર્તાઓ- સં.ઉમાશંકર જોશી	<p>-વિદ્યાર્થીઓને ગાંધીયુગના મહત્વના સર્જક ઉમાશંકર જોશીનો પરિચય મળશે.</p> <p>- આ સર્જકની કવિતાઓ અને વાર્તાઓથી પરિચિત થશે.</p> <p>-વાર્તાકાર અને કવિ તરીકેના વિશેષો પ્રાપ્ત થશે.</p>
૪	Core-૨૧૩	મધ્યકાલીનગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભાગ-૨	<p>- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રમુખ કવિઓ અખો, પ્રેમાનંદ, શામળ અને દયારામનાં જન્મ-ઉછેર અને ઘડતરથી પરિચિત થશે.</p> <p>- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના મહત્વના સ્વરૂપો આખ્યાન, પદ્યવાર્તા, છપ્પા, ગરબો-ગરબી વગેરેનો પરિચય મેળવશે.</p>

૫	Core-30૧	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ- ભાગ ૧	-અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના પરિબળો અને લક્ષણોથી વિદ્યાર્થીઓ માહિતગાર બનશે -શરૂઆતના બે યુગો નર્મદયુગ અને પંડિતયુગના સર્જકોના સાહિત્યમાંથી પ્રગટ થતાં યુગલક્ષણોનો પરિચય મેળવશે.
૫	Core-30૨	ભાષાવિજ્ઞાન અને ગુજરાતી ભાષાનો પરિચય	-વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષાના કાર્યો, સામાજિક સ્થાન વિશે પરિચય મેળવશે. -વિદ્યાર્થીઓ ભાષાવ્યવસ્થાના વિવિધ સ્તરો, ઘટકો વિશે જાણકારી મેળવશે. -વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષાની બોલી વિશે માહિતી પ્રાપ્ત કરશે. -વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષાના ઉદભવ-વિકાસ વિશે જાણકારી મેળવશે.
૫	Core-303	સાહિત્ય વિવેચનના સિક્કાંતો	-વિદ્યાર્થીઓ લલિત કળાની વ્યાખ્યા અને વિભાવના સમજાશે. - વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્યમાં રસ, ધ્વનિ, અલંકાર, રીતિ, વક્રોક્તિ ઔચિત્ય જેવી સંસ્કૃત વિચારધારનો અભ્યાસ કરશે. - વિદ્યાર્થીઓ પ્રશિષ્ટસાહિત્ય, કૌતુકરાગી સાહિત્ય, વાસ્તવવાદી સાહિત્ય અને આધુનિક સાહિત્ય વચ્ચેના ભેદને જાણશે - કાવ્યના પ્રયોજનો, હેતુઓ અને કાવ્યની વ્યાખ્યાનો અભ્યાસ કરીને સમજશે

૫	Core-૩૦૪/A	પૃથિવીવલ્લભ- ક.મા. મુનશી	- નવલકથા સાહિત્ય સ્વરૂપથી અવગત થશે. -વિદ્યાર્થીઓ સર્જક-કૃતિ વિશે પરિચય પ્રાપ્ત કરશે. - કાવ્યનો આસ્વાદ, મૂલ્યાંકન કરવાથી પરિચિત થશે.
૫	Core-૩૦૫/A	નંદબત્રીસ- શામળ સં. કીર્તિદાબેન શાહ	-વિદ્યાર્થીઓ મધ્યકાળના ગુજરાતી સાહિત્યના સ્વરૂપ-પદ્યવાર્તા વિશે જાણકારી મેળવશે. - વિદ્યાર્થીઓ મધ્યકાળના ગુજરાતી સાહિત્યના સર્જક-કૃતિ વિશેસઘન અભ્યાસ કરશે.
૫	Core-૩૦૬	નિબંધ	-વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષામાં નિબંધ લખતા શીખશે. ભાષાકૌશલ પ્રાપ્ત કરશે.
૬	Core-૩૧૧	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ- ભાગ ૨	-અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના ગાંધીયુગ તેમજ આધુનિક અને અનુઆધુનિક યુગના લક્ષણોથી વિદ્યાર્થીઓ માહિતગાર બનશે. -આ ગાળાના સર્જકોના સાહિત્યમાંથી પ્રગટ થતાં જે તે યુગલક્ષણોનો પરિચય મેળવશે.
૬	Core-૩૧૨	ભાષાવિજ્ઞાન અને ગુજરાતી ભાષાનો પરિચય	-વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષાના ઉદભવ-વિકાસના પરિબળોથી વિશે જાણકારી મેળવશે. -વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષાના વિવિધ તબક્કાઓથી માહિતગાર થશે.

			-વિદ્યાર્થીઓ ભાષા-વ્યાકરણના વિવિધ અંગો વિશે જાણકારી મેળવશે.
૬	Core-૩૧૩	સાહિત્ય વિવેચનના સિક્કાંતો	<ul style="list-style-type: none"> - વિદ્યાર્થીઓ શબ્દ શક્તિથી અવગત થશે. શબ્દ કઈ રીતે સાહિત્ય કળા કૃતિમાં કર્યા કરે છે એ જાણશે. - પ્લેટો અને એરિસ્ટોટલની કાવ્ય વિભાવનાથી વિદ્યાર્થીઓ પરિચિત થશે. -સાહિત્ય કલાકૃતિમાં અલંકાર, છંદ-ગેયતા લય, કલ્પન, પ્રતિક અને પુરાકલ્પન વગેરેનો વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસ કરશે. - સાહિત્યના સ્વરૂપોનો અભ્યાસ કરીને સાહિત્યિક સ્વરૂપથી માહિતગાર બનશે. -વિદ્યાર્થીઓ વિવેચનની પદ્ધતિઓથી પરિચિત થશે
૬	Core-૩૧૪/A	આપણાં સોનેટો- સં. ચંદ્રશંકર ભટ્ટ	<ul style="list-style-type: none"> - ગુજરાતી સાહિત્ય સ્વરૂપ- સોનેટથી પરિચિત થશે. - ગુજરાતી સાહિત્યના યુગ પ્રમાણે કયા કવિનું યોગદાન અને સર્જન મહત્વનું રહ્યું છે, એ વિષે વિગતે જાણશે. -સોનેટ કલાકૃતિઓનો અભ્યાસ અને તેનું મૂલ્યાંકન કઈ રીતે થઈ શકે એ સમજશે. મહત્વના સોનેટકારોથી પરિચિત થશે.
૬	Core-૩૧૫/A	ખરા બપોર – જયંત ખત્રી	-આ પેપરમાં વિદ્યાર્થીઓ વાર્તાના સ્વરૂપગત લક્ષણો તેમજ વિકાસરેખાથી માહિતગાર બનશે.

			-વાર્તાકાર જયંત ખાત્રીનો પરિચય મેળવી તેમના ખરા બપોર સંગ્રહની વાર્તાઓને મુલવશે.
૬	Core-૩૧૬	નિબંધ	-વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષામાં નિબંધ લખતા શીખશે. -વિદ્યાર્થીઓ ભાષાકૌશલ પ્રાપ્ત કરશે.

ડૉ. નીતિન રાઠોડ

ડૉ. રાજેન્દ્ર રોહિત

ડૉ. મનોજ માહ્યાવંશી.

ગુજરાતી વિભાગ

તા. ૨૦-૧૧-૨૦૧૯